

En smugglingshistoria i två akter.

Nyström, Maria,

81 F a B

NYSTRÖM

EN

SMUGGLINGSHISTORIA

1919

Kungl. biblioteket

0 0000 000084578

MARIA NYSTRÖM

V. t. h.
Dram.
(177)

EN SMUGGLINGSHISTORIA

(I TVÅ AKTER)

ANDRA UPPLAGAN

VASA
A.-B. FRAM'S FÖRLAG.

No. 21/225

EN SMUGGLINGSHISTORIA

I TVÅ AKTER

AV

MARIA NYSTRÖM

ANDRA UPPLAGAN

WASA
A.-B. FRAMS FÖRLAG

GAMLAKARLEBY,
ÖSTERBOTTNINGENS TRYCKERI, 1919.

PERSONER:

MICKELSSON, fiskare.	JEREMIAS EKROS, tulluppsyningsman.
ANN-SOFI, hans dotter.	JEPPAS, hemmansägare.
OTTO GRÖNBERG, fiskare.	EN TULLVAKTMÄSTARE.
WILLE BJÖRKMAN, fiskare.	FREDRIKA.
NORDGREN, fiskare.	TVÅ FLICKOR.

Gossar och flickor från byn.

Melodierna till sångerna enligt 7:de uppl. av »Sjung».

(Scenen föreställer i båda akterna Mickelssons stuga, en dörr till förstugan och en dörr till kammaren, källarlucka på golvet, s. k. trasmattor i gångar på detsamma).

Om de uppträdande hava någon vana vid scenen, vore det mycket trevligare att använda bygdemål. Det är i sådant avseende förf. sökt använda ord och ordställningar, vilka lätt sammangå med bygdemål.

Akt I.

Första scenen.

(Mickelsson går fram och åter i stugan, sköter sin pipa och dyläkt, Ann-Sofi knyter nät):

Ann-Sofi (sjunger 490).

Och liten Karin tjänte
i unga kungens gård.
Hon lyste som en stjärna
bland alla tärnor små.

Hon lyste som en stjärna
allt bland de tärnor små.
Och unga kungen talte
till liten Karin så:

Och hör du liten Karin,
säg, vill du bliva min?
Min rödaste guldkrona
den vill jag giva dig.

Din rödaste guldkrona
den passar jag ej på.
Giv den din unga drottning,
låt mig med äran gå!

Hör Ni, far, kasta en klabb på elden, medan Ni går där; jag skall strax lägga vatten på åt kon. Hon tål få varmt dricka nu, när nätterna börja bliva så kyliga.

Mickelsson. Du är så omtänksam som en gammal gårdsvärdinna, fast du knappast är fullvuxen. Men du fick ju också tidigt stå för hushållet. Huru gammal kunde du nu vara, när mor din dog?

Ann-Sofi. Jag blev tretton år till Mikeli då. Nu är jag nitton.

Mickelsson. Tiden går. Nog hade jag ju kunnat få både den ena och den andra till hustru sedan; men jag ville icke skaffa styvmor åt dig. Det kan gå bra och det kan gå illa, men svårt är det för en styvmoder. Egen mor må vara huru som helst, så duger hon; men om en styvmor är huru bra som helst, så hålls hon som styvmor ändå och blir sällan i lag.

Ann-Sofi. Bra var det kanske också, för int tror jag, att jag skulle haft sinne att likas med en styvmor. Icke har det ju heller gått så alltför galet med mitt hushållande. Och nu är jag fullstor och vi kunna reda oss gott.

Mickelsson. Därom är det ingen fråga, nog reder du dig lika bra som vilken värdinna som helst. Men det är nu bara det, att nu är du giftasvuxen också, så att snart kommer väl någon friare och far av med dig, och då sitter jag ensam i stugan.

Ann-Sofi (*skrattande*).

Hej och hoppsan, i galopp'san

Inte gifter jag mig än så brått'san.

Mickelsson. Ingenting alls att försäkra. Friarena slå nog minsann redan sina lovar här kring stugan. Tulluppsyningsmannens skuta ligger jämnt förtöjd här i hemviken, och inte tyckes det vara smuggelgods, han falkar efter.

Ann-Sofi. Inte är det värt att han falkar efter något annat hos Mickelssons, för då gör han ingen fångst. En sådan karl, som inte har eget hår på huvudet heller!

Mickelsson (*skrattande*). Ni flickor, ni har då ögon att hitta på en karls allra största hemligheter. Vad rår karlen stackarn för att han har dålig hårväxt, han har ju skaffat en så vacker peruk i stället. Nå, för resten så passar inte skärifolk och tullsnokar riktigt i hop heller.

Ann-Sofi. Det är just det jag tycker också.

Mickelsson. Storsunds husbond går nu också här och är kär som en klockarkatt, så gammal änkeman han är.

Ann-Sofi. Nå, skall jag engång sköta om gam-

malt folk, så må jag väl helst sköta om egen far, som jag tycker om och som är snygg och ordentlig och inte en sådan där stoplig snusburk som Storsunds far.

Mickelsson. Så så, nu vet man då, att det är de unga friarna man skall se upp med. Där är nu både Björkmans Ville och Karlssons Otto.

Ann-Sofi. Du skulle nog också vara gladare åt dem tänker jag, då skulle vi kunna stanna här och du skulle bo i kammarn, så skulle jag veta, att du skulle få ordentlig skötsel på gamla dagar.

Mickelsson. Osäkert är huru det går med den saken. Björkmans Ville har timrat upp en så fin stuga med kammare och förstuga och allt, så knappast vill han lämna den.

Ann-Sofi. Vad skall man tala om den storskrytaren? Han kan gärna sitta där han sitter.

Mickelsson. Jaså, då är saken klar som korvspad, som gammelmor säger. Nå, inte mig emot. Vi hava nog haft många bra affärer med Otto. Han är rask och snabb i vändningarna, så nog komma vi överens.

Ann-Sofi. Ni är alltid med era affärer, som det visst ännu kommer att gå galet med. Ni skulle hålla er till fisket och noten, så kunde man sitta i lugn och veta vad man har.

Mickelsson. Inte skulle det vara svårt räknat vad man då skulle hava; för saken är så, att får man väl betalt för fisken, så kommer den inte ur sjön; och kommer den ur sjön, så betalas det ingenting för den. Så är det med den hanteringen. Nej, nog kan en fattig fiskare behöva litet annan påspädning; när till och med Norrgren, som sitter med stora hemmanet, inte tycker att en liten extra förtjänst är ur vägen.

Andra scenen.

De förra. Fredrika (*skyndar beställsamt in*).

Fredrika. Sätt på kaffepannan, sätt på kaffepannan! Det kommer friare i rykande rappet.

Ann-Sofi. Vad i världen står på? Vad är det för friare, Fredrika moster spökar om.

Mickelsson. Hä, det är väl Fredrika själv, som friar till kaffepannan.

Fredrika. Oj, oj, så Mickelson säger. Jo det är tacken för att man tänker på sin nästa. Så som jag har sprungit, för att ni skulle litet hinna städa upp, när det kommer storfriare. Hjärtandes, så jag har sprungit!

Mickelsson. Som ett torrt skinn i blåsväder.

Fredrika. Ja, för det har jag gjort. Och inte var det för kaffe ert, inte. För jag satt ju just hos Skoddasas och språkade om gamla tider, medan vi allt emellanåt tog oss en liten kaffeskvätt. Vi talade just om hur de' var för en tio, femton år sedan, då en inte hade kaffesurran i gång. Då fick allt kvinnfolket taga sig en styrketår också, när hon skulle hava litet roligt.

Mickelsson. Inte för hon illa av det.

Fredrika. Jo, men se det var just det att hela huset för illa, men nu när kaffe har kommit, så skulle vi kvinnfolk helst låta smida alla brännvinspannor till kaffepannor.

Mickelsson. Kvinnfolk har ju aldrig någon måtta.

Fredrika. Nej, men för att tio kaffepannor gör inte så mycket skada som en brännvinspanna. Och det skulle vara allra bäst, om ni karlar skulle vara lika kloka som kvinnfolket och hölle er till kaffepannan i stället för brännvinspannan.

Mickelsson. Inte passar kaffe för karlfolk. Vi äro inte alls angelägna att stoppa näsan i andras affärer och det hör till kaffepannan som slevan till grytan. Kaffemoster och skvallerkäring det kommer allt på ett ut.

Fredrika. Skvallra mig hit och skvallra mig dit! Vad skulle det vara bra till att bara gå och stuta för sig själv och inte litet tänka på grannar och bekanta. Huru skulle det nu till exempel hava gått med Ann-Sofi, om inte Fredrika moster haft sina tankar med sig? För genast när jag såg tulluppsyningsman gå där upp för stranden med en stor blomkvast i handen, så kunde jag förstå att det var friareärenden, för där var både »ellande» röda georginer och sparris och ringeblommor. Jag funderade inte många stunder heller, för som jag såg att han vek upp mot Jeppases, så kunde jag förstå, att han

skulle hava honom till talman, och då visste jag att det stundade friare till ert. (*Bestyrtsamt*). Sätt nu undan nätiställningen och stryk håret slätt! Låt mig se om du har rak bena. Kanske du ännu hinner sätta för ett nymanglat förkläde och ren väviduk.

Ann-Sofi. Nå, vad skulle de vara för tokigheter att städa upp sig så där om lördagskvällen? Kommer det folk om arbetstiden, så må de veta att folk går i sina arbetskläder och inte kunna sitta i helgdagsstat.

Fredrika. Så skall du väl litet tänka på svaret, att du inte är stollig och säger som förriga flickan: »jag skall tänka litet på saken, men inte blir det nej». (*Ser kärlåtet på Mickelsson*). Håhå, jaja, Mickelsson, nu blir han snart ensam i stugan.

Mickelsson. Friarn är inte här än, och Ann-Sofi har kanske annat svar åt honom än Fredrika menar.

Ann-Sofi. Ja, jag säger kanske tvärtemot vad flickan sade: »jag behöver inte fundera på saken, för inte blir det ja».

Fredrika. Är du rakt från vettet, flicka, som pratar så där? (*Tittar ut genom fönstret*). Så, nu äro de här. Släta ut kjolen och drag förklädet jämnt, Ann-Sofi! Jag skall nog bestyra om kaffepannan och Mickelsson skall väl ro fram med något starkt; nog har det kommit in en och annan kagge ren i höstmörkret.

Mickelsson. Tyst, min mun, så får du socker. Så, nu är spektaklet här.

Tredje scenen.

De förra. Tulluppsyningsmannen (*med en blombukett i handen*). Jeppas.

Jeppas. God middag, god middag på lördags-
eftermiddagen.

Tullupps. God dag, Mickelsson, jag måste riktigt komma litet hit ut för att hälsa på Mickelsson.

Mickelsson. Välkommen, välkommen! Det passar bra att Fredrika just är här, så vet man att man får gott kaffe; hon är en riktigt säker kaffekock.

Jeppas. God dag, Ann-Sofi. Huru står det till med hälsan och kärleken?

Ann-Sofi. Tackar som frågar; hälsan är bra och kärleken inte illa.

Jeppas. Bra, alldeles bra. Det bådär gott för mitt ärende.

Tullupps. Hm, hm. Kanske det skulle passa att Mickelsson och jag skulle gå och språka här i kammaren. Jeppasen har kanske någonting otalat med Ann-Sofi.

Mickelsson. Jaa, det går nog för sig det. Fredrika bär nog kaffe åt oss dit. Det gör hon nog strax, för jag ser att hon redan har klarat av det.

Fredrika. Nå, nå. Tulluppsyningsman må nu få pusta litet och torka svetten ur pannan, innan han håller i sig kaffe. *(För sig)*: Jag skulle gå bort från det här just nu? Åh nej, nog skall jag allt stå och passa på det här kaffet en stund ännu. Och Fredrika har nog öron och ögon både fram och bak. *(Under tiden har tullupps. och Mickelsson gått in i kammaren)*.

Fjärde scenen.

Ann-Sofi. Jeppas. Fredrika.

Jeppas *(med en viss värdighet)*. Du börjar bliva giftasvuxen nu, Ann Sofi. Tankarna hava väl redan gått både hit och dit.

Ann-Sofi. En får väl styra sina tankar, så att de inte fara huru som helst heller.

Jeppas. Alldeles, alldeles. Du är riktigt ett reelt kvinnfolk, som har tankarna med sig. Hur är det med de flinka fingrarna? Kanske kunde du allt i en hast sömma talmansskjorta åt mig?

Ann-Sofi. Det beror allt på för vem Jeppasen talar, för jag säger som det står i visan. *(Sjunger N:o 221)*.

I Norden utväljes en fästmo så huld,
vars hjärta ej säljes för flammande guld.
Trialla-la trialla-la trialla-la-la-la-la-la-la
trially trially trially-la-la-la-la-lej.

Där trohet du finner i svallande barm
och kärleken brinner beständig och varm.
Trialla-la trialla-la etc. — — — —

Jeppas. Alldeles, alldeles. Kärleken är nog brinnande hos honom, som jag talar för.

Ann-Sofi. Det skall väl vara på båda sidor, tänker jag.

Jeppas. Så är det, så är det, men vad som inte finnes, kan väl komma vid närmare bekantskap. Det är inte alla, som få sitta som herrskap i en stor stadsgård.

Ann-Sofi. Raska armar timra snart en stuga, och där det finnes kärlek, där är glädjen högt i tak och hjärtevärm i vinterköld.

Jeppas. En prydlig karl, med värdighet och anseende! Det är någonting att gå bredvid uppför kyrkogången.

Ann-Sofi. Om isterbuken ger styvheten, och prydnaden sitter i en lös peruk på den kala hjässan, så väger det inte stort mot glada ögon och hurtigt sinne.

Jeppas. Det skulle väl inte just vara ur vägen för en skärflicka att få heta fru och gå i långa släpkjolar.

Ann-Sofi. Hjärtandes, jag är glad och ung och vill svänga ledigt i dansen. (*Svänger sig muntert omkring*). Långa släpkjolar! Det skulle riktigt passa för Fredrika moster. Hör Ni, Fredrika moster, kom hit, jag tror Jeppasen har vänt sig till orätt person. Nog är det Fredrika moster den här gången, som får sömma talmansskjorta, och inte jag.

Fredrika. Är du rakt från vettet, flicka, så du pratar och spektaklar. Inte för att jag skulle vara ur räkningen, men var och en skall svara för sitt.

Ann-Sofi. Och när var tar sitt, så tar jag mitt, och så blir trollet utan.

Jeppas (*ond*). Ann-Sofi är just ett troll, hon. Nog skall du väl få bliva och sitta, när du inte har så mycket förstånd att du skulle se upp, när man bjuder dig en sådan friare, som jag talar för.

Fredrika (*ivrigt viskande*). Vad tänker du på flicka, att förarga talman till en så fin friare? Skynda dig fort att niga och tacka, innan han går sin väg.

Ann-Sofi (*niger*). Ja visst, niga och tacka skall jag för äran, men nej blir det nog ändå, för lika barn leka bäst, ung tar ung och gammal tar gammal. Jag tänker en sådan här ung skärflicka som jag får vänta på en ung skäripojke, och er gamla stadsherre får se sig om efter en gammal stadsmamsell.

Femte scenen.

De förra. Tullupps. (*som under det föregående setts lyssna vid kammarens öppna dörr, rusar in*).

Senare Mickelsson.

Tullupps. Skäms hon inte! En näspärla är hon, en nattbläddra, en landstossa. Tror hon, att en kronans karl skall låta hålla sig till narr. En sådan uppkäftig tös! Och han, Mickelsson, står han där och låter dottern sin chikanera kronans karl och visa bort en sådan friare, som hon inte får alla dagar.

Mickelsson. Jag tänker väl, att det är flickan, som skall hava talan, när hon skall välja den, som hon skall leva samman med hela livet.

Fredrika. Vad är det för galenskaper Mickelsson pratar! Är det inte far och mor, som har ansvar och giftasrätt för barnet sitt. Oj, oj, om bara Ann-Sofi skulle haft mor i livet, så skulle hon nog hava hållit efter henne.

Mickelsson. Men nu har hon bara far, och han säger, att flickan gör som hon vill.

Tullupps. Nå, nå, nå, nå, nog skall det bli annat ljud i skällan, det lovar jag. Ett sådant högfärdigt följe! Men jag skall knäcka nacken på dem, jag, kronans tulluppsyningsman kan nog få andra ärenden här i stugan än friarärenden. (*Rusar ut*).

Jeppas. Det gick galet den här gången. Ingen osämja för det, Mickelsson. Adjö med dig, Ann-Sofi, bättre lycka nästa gång! (*Går*).

Sjätte scenen.

Ann-Sofi. Fredrika. Mickelsson.

Fredrika. Får se, får se, Ann-Sofi, om du inte ännu ångrar det här. Sådana friare bjudas inte alla dagar.

Ann-Sofi. Bjudes ej bättre än så, får de nog allt vara för mig.

Fredrika. Du pratar som du har förstånd till. Nog sjunger du en annan visa efter några år.

Mickelsson. De blir väl vaggvisor, det. Inte är det väl så knappt om friare för Mickelssons dotter, att hon behöver bliva och sitta för att hon inte tager den förste, som kommer.

Fredrika. Större bytter hava seglat omkull än din, Ann-Sofi. Men lycka till en annan friare snart, gärna för mig; så att Mickelsson hinner gå egna friare-ärenden, innan håret blir alltför vitt.

Mickelsson. Nog lär man allt hava kommit ur friareturen redan.

Fredrika. Ingalunda, ingalunda. Inte skall Mickelsson tro att vi dugligare flickor bara se till utseende, åhnej, det ä' hjärtelaget som man bryr sig om. Men hjärtandes, jag glömde rakt, att jag lovade komma till Svidises och hjälpa dem att rusta till kristningen i morgon. Ja, adjö nu då, Mickelsson, adjö, Ann-Sofi. (Ut).

Sjunde scenen.

Mickelsson. Adjö, adjö. Nu är käringen sjuk att få fara kring byn med den här händelsen. (Funder-samt). Om det nu sen var så riktigt klokt, att du gav korgen åt tulluppsyningsmannen? Det är inte riktigt bra för oss att stå illa med tullen.

Ann-Sofi. Inte vill du nu väl ändå, att enda dottern din skall bytas bort för några brännvinskaggar.

Mickelsson. Nå, nå, inte behöver du taga så hett i för det. Jag menar bara, att om det inte är någon särskild, som du tycker om, så kunde det hava sina fördelar att vara släkt med tullen.

Ann-Sofi. Om? Ja, vem kan veta det. Inte bruka vi flickor tala om vår hjärtans kär, innan han talar först.

Mickelsson. Jaså, det är på det viset. Jag förstår. Nå, inte mig emot. Rum hava vi gott om i stugan, och bra hjälp blir det vid noten och ett och annat också. Vi båda hava alltid likts tillsammans.

Ann-Sofi. Ni pratat som allt skulle vara klappat och klart, men »det är långt härifrån dit», sa' bonden, peka' på månen.

Åttonde scenen.

De förra. Otto (*senare in*). Otto (*sjunger bak scenen, avlägsnare och närmare, N:o 530*).

En sjöman älskar havets våg,
ja vågornas brus,
när stormen skakar mast och tåg,
hör stormarnas sus.
Farväl, farväl, förtjusande mö!
Vi komma väl snart igen.

Mickelsson (*under sången*). Nå, när en talar om trollet, så kommer det. Jag tycker det låter som Ottos röst.

Ann-Sofi. Så tyckes det, men inte hava vi för resten talat något om honom.

Mickelsson. Man vet vad man vet.

Otto (*har fortsatt sången bakom scenen under Mickelssons och Ann-Sofis samtal*).

Min trogna flickas varma kyss,
hör vågornas brus —
för sista gången fick jag nyss,
hör stormarnas sus.
Farväl, farväl, förtjusande mö!
Vi komma väl snart igen.

(*Inkommer med en gitarr i handen*). God afton, häls-

ningar utskärs ifrån. Det var en så förlig vind, så jag tycker det var riktigt passligt att sticka sig hit över.

Mickelsson (*skämtsamt*). Det blåser ofta nu förliga vindar.

Otto. Det är väl ännu kvar litet på sommarvindarna. Inte behöver man gå med vintertankar förr än det har varit tre högvatten.

Mickelsson. Jag tänker Ni unga gå med sommartankar året runt. Men i dag skulle vi ju tala om våra affärer. Såg du inte om de andra voro i kommande?

Otto. Inte såg jag någon, men det brådskar väl inte.

Mickelsson. Jo jo, nog tänker jag att du kan fylla tiden med annat, men jag tycker det skulle bliva på tiden, att de skulle komma. Jag får lov att gå och se, var de dröja.

Otto. Jag väntar här så länge då.

Mickelsson. Gör det. Hav nu inte ledsamt efter mig. (*Ut*).

Nionde scenen.

Ann-Sofi. Otto.

Otto. Det är länge sedan vi sist träffades.

Ann-Sofi. Inte längre än sedan sist.

Otto. Men sist är flere månader sedan.

Ann-Sofi. Kors! Vi träffades i söndags vecka sedan hos Nilssons. Men du fäste dig väl inte alls vid, att jag var där.

Otto. Tror du, jag inte minnes det, men ser du för mig är det såsom det står i visan. (*Sjunger, ackompanjerar på gitarr N:o 507*).

Som stjärnan uppå himmelen så klar
hon längtar till sitt rum,
så längtar jag till dig, min lilla vän
var timme och var stund.
Var timme är som en månad lång,
var månad som ett år.

Så längtar jag till dig, min lilla vän,
fast jag dig aldrig får.

Nej, det är ett dumt slut på den visan, den sjunger jag inte engång till.

Ann-Sofi. Du kan nu också så många visor att du ju inte behöver sjunga alltför många gånger samma visa.

Otto. Jag kan en visa, som jag skulle vilja sjunga för dig, men då måste du sjunga en vers också.

Ann-Sofi (*litet förlägen*). Man vet inte, om jag kan den visan. Men varifrån har du fått gitarr.

Otto. Den fick jag utav Blomqvistens Fredrik sist när jag var i staden. De äro tre bokhållare, där han är, och alla hade de gitarrer, så att när han köpte en ny åt sig, sålde han den här för billigt pris åt mig.

Ann-Sofi. Den är nog rolig att hava, när man skall sjunga, det passar bättre än med fiol.

Otto. Nog är fiolen förmer ändå, om man bara spelar.

Ann-Sofi. Jo, inte duger den här just annat än att sjunga med.

Otto. Huru var det med visan vi skulle sjunga; jag tror du vill blanda bort hela saken.

Ann-Sofi. Jag tror bara, att jag inte kan.

Otto. Försök nu ändå! Har du bara hjärtelaget, så nog går det.

Ann-Sofi. Är det riktigt en hjärtevisa?

Otto. Det vet du nog, och nu skall du svara mig.

Ann-Sofi. Det beror allt på huru visan låter.

Otto. Nog vet du det också. (*Sjunger N:o 497*).

Du är så vacker för mina ögon
som tusen liljor uppå en kvist.
Nu har jag kommit till den tiden,
att jag kan tala för dig min brist.

Ensammen till att här gå och vandra
gör vägen för mig oändligt lång.
Men kommer med mig vännen lilla
så bliver vägen oändligt kort.

Ann-Sofi (*sjunger*):

Ej ensam mer skall du gå och vandra.
Min hand jag lägger så fast i din.
Så trofast gå vi sen med varandra;
Jag bliver din, och din väg blir min.

Otto. Så är det klart då, Ann-Sofi. Ännu i kväll talar jag med far din, och i jul skall bröllopet stå. Inte har jag stort mera än min lilla stuga och mina fiskbragder, men vi ä båda unga och raska i arbetet. Och så skaffar jag mig ju också litet extra förtjänst så här med kamraterna.

Ann-Sofi. Med den förtjänsten kan jag aldrig riktigt förlika mig. Jag tycker det är som det inte vore riktigt rätt med sådant, som måste göras så där i smyg.

Otto (*skrattar*). Till vad tror du Gud har skapat höstmörkret och trånga sund och djupa vikar, om inte för att man skall gå klar för tullsnokarna? Vem har skada av det för resten? Ingen annan än kronan, och den har råd, den.

Ann-Sofi. Inte för skadan, men jag tycker inte om att någonting skall gå i smyg, och så är det också en annan sak; och det är, att det alltid blir ett så grymt supande, när ni smugglar in det där brännvinet.

Otto. Nå, det är nu litet kalasande just då, men inte blir man en fyllbult för det.

Ann-Sofi. Jo, men det blir alltid ett sådant hojtande och skrikande, så man är rädd att det skall bliva slagsmål.

Otto. Inte behöver du vara rädd för mig, jag brukar aldrig supa så, att jag mister förståndet.

Ann-Sofi. Det skulle vara bäst, om det inte skulle finnas något brännvin i hela världen.

Otto. Nå, nå, hur skulle det då gå, och det här är ju ett så lämpligt sätt att förtjäna någon mark.

Ann-Sofi. Men du får se att det går galet.

Otto. Nå, så kan jag lova dig, att om det på något sätt en gång går galet, så slutar jag med de affärerna.

Ann-Sofi. Hand på det. Men där kommer far och de andra. Vad måste han skall säga?

Otto. Jag tror inte, att han har något emot det. Han har alltid varit litet för mig, tycker jag.

Tionde scenen.

De förra. Mickelsson, Björkman, Nordgren.

Björkman. Jaså, Otto är här förut redan.

Nordgren (*skämsamt*). Kanske han hade egna affärer att sköta först.

Björkman (*försämdligt*). Inte må nu en karl börja med kärlekspjoller, när man har affärer att sköta.

Otto. Var du lugn för att jag nog sköter vad jag åtagit mig. Men rätt har ni, Nordgren, att jag skött egna ärenden, medan jag väntade. Och därför kan jag nu fråga Mickelsson, om han vill hava mig till måg, för Ann-Sofi och jag hava det klart emellan oss.

Mickelsson. Inte mig emot. Du är en rasker karl och vi hava kommit gott överens.

Björkman (*avsidet*). Det var tusan, att han skulle hinna först.

Mickelsson. Men om den saken få vi tala närmare en annan gång, bara vi fått våra affärer ordentligt klarerade. Vi få lov att noga räkna ut, huru vi skola ställa det. När sade esten, att han skulle vara vid Aspskär?

Nordgren. Underst bittida i dagningen om lördagsmorgonen.

Mickelsson. Då skulle ni kunna vara här så där niotiden på kvällen; det borde just vara så jämnt innan månen står full på himlen.

Otto. Vi bliva väl två i var båt, och om det inte är allt för styvt emot, så nog måste vi kunna vara här redan $\frac{1}{2}$ 8-tiden.

Björkman. Nästan tycker man så, åtminstone kan jag nog svara för min båt, fast det också skulle vara sjutiden.

Otto. Skryta kostar inga pengar.

Mickelsson. Se så, pojkar! Inte är här nu tid att börja gräla. (*Lugnt*). Nå, vem kommer nu i förstugan?

En flicka (*in*). Jag skulle komma och fråga, om vi få komma hit och dansa till Mickelssons i kväll.

Ann-Sofi (*raskt*). Nej, i dag passar det inte. Jag värmer just vatten att börja skura.

Flickan. Oj, oj, vi som så skulle vilja dansa!

Mickelsson. Ni kan komma nästa lördag i stället, men ni skall inte komma förrän $\frac{1}{2}$ 10-tiden, för vi skola litet på stadsresa Ann-Sofi och jag först.

Flickan. Det äro vi nog med om. Men kanske Ni kan komma en stund i kväll med till Ers' och spela för oss.

Mickelsson. Det kan allt hända det, litet senare, men i alla fall skall ni nu komma hit nästa lördag kl. $\frac{1}{2}$ 10.

Flickan. Tack skall ni hava då, Mickelsson. Adjö nu och kom snart efter till Ers'. (*Ut*).

Mickelsson. Adjö, adjö, och glöm inte nästa lördag kl. $\frac{1}{2}$ 10!

Nordgren. Är du rakt från vettet, Mickelsson, att locka hit alla de där skvattrorna, just när vi hava allvarsamma saker för oss!

Mickelsson. Inte så dum, som man ser ut! Det är just en fint de' här. Kl. 9 hava vi allt klarerat, och ingen kan tänka att här kan vara något kronoarbeta, just när vi hava rustat till dans.

Nordgren. Ja, du är då en riktig filur!

Mickelsson. Men huru ställer ni nu med manskap?

Björkman. Nordgren och jag fara i en båt och Otto får väl Enberg med sig.

Mickelsson. Det blir väl nog bäst det, så att jag kan vara här hemma och varsko.

Björkman. Ugglan skriker väl som vanligt, när det är fara å färde.

Otto. Och Ann-Sofi sjunger, när allt är klart.

Nordgren. Då behöver ingen annan lyssna, det hör Otto nog.

Mickelsson. Men nu skulle vi gå och se litet om båten. Jag måste laga nytt det ena skvättbordet, det bräcktes när jag sist var till staden. Ann-Sofi kan under tiden sätta fram litet att värma sig med på kvällkvisten.

Ann-Sofi. Jag skall väl koka kaffe också?

Björkman (*försmudligt*). Otto skall väl inte få dricka annat än karingdricka hädanefter.

Ann-Sofi. Otto får dricka vad han själv vill; nog vet jag, att han inte lagar sig knäsvag, som många andra.

Nordgren. Seså, kom i väg nu och stå inte där och kivas. (*Alla utom Ann-Sofi ut*).

Elfte scenen.

Ann-Sofi (*går en stund och syslar i stugan, kommer fram till bordet och börjar knäppa på gitarren, sjunger N:o 406*).

På jorderingen
det finnes ingen
så fager gosse som vännen min,
vännen den hulda, som håg och sinn'
oemotståndligt har tagit in.
På jorderingen
det finnes ingen
så fager gosse som vännen min.

När mörk blir natten
kring vida vatten
jag tänker blott på min vän så blid.
Strax blir så soligt och varmt därvid
som i den ljuva midsommartid!
När mörk blir natten
kring vida vatten
jag tänker blott på min vän så blid.

Ridå.

Akt. II.

Första scenen.

Ann-Sofi (*sysslar vid spisen*). Mickelsson (*blickar ut genom fönstret*).

Mickelsson. Det är riktigt herrskapsväder i kväll. Nu kan det ej räcka länge, innan de äro här. Har du satt på kaffepannan? De tåla nog få litet varmt i sig efter den här seglatsen.

Ann-Sofi. Jag har på både grötgryta och kaffepanna. Jag tänker de äro hungriga också.

Mickelsson. Det var riktigt rätt gjort av dig. (*Uppfarande*). Men vem stapplar nu i förstugan? Det må inte komma någon främmande nu i så här oläglig tid. (*Fredrika inkommer*).

Andra scenen.

De förra. Fredrika.

Mickelsson (*för sig*). Nå för tusan, varifrån kommer nu den där skvallerbjällran. Huru skall man bliva av med henne?

Fredrika (*inställsamt och småleende*). God dag, vackert. Här lär vara brud i huset, efter vad det berättas i byn. Jag måste riktigt komma in och gratulera; jag har ju alltid varit som en mor för Ann-Sofi. Nå, lycka till nu!

Mickelsson (*vresigt*). Inte stod det så på livet med lyckönskan, att Fredrika behövde komma ut så här till natten. Det har inte varit trolovning än.

Ann-Sofi. Det är det samma ändå. Nog är det säkert ändå emellan Otto och mig.

Fredrika. Och inte har du sett till annat än kärleken. Inte brydde du dig om tulluppsyningsmannen, fast han skulle kunnat göra dig till en fru, och inte brydde du dig om rika Björkman heller, som sitter med stora hemmanet. Det är som jag säger, kärleken går

över allting. Därför tager man inte heller vem som helst, fast man nog skulle hava kunnat få den ena och den andra. (*Ser kärslåtet på Mickelsson*). Nej, nog vet man vem man håller kär, och honom blir man trogen.

Mickelsson. Det skall Fredrika säga, som alltid är så kärlåten av sig, bara hon får se ett bättre manfolk.

Fredrika. Så han talar, Mickelsson! Aldrig mera än en! Bara en enda i detta livet!

Ann-Sofi. Det skulle vara roligt att veta, vem Fredrika moster varit så kär i.

Mickelsson. Det är väl nu så länge sedan, att inte moster mera kan komma ihåg det; fast kvinnfolk ju nog håller segt i med sina kärleksfunderingar.

Fredrika. Gammal kärlek rostar aldrig, säger ordspråket. Men hör du, Ann-Sofi, skall du inte gå och se efter kon, jag tyckte hon råmade så underligt i fähuset?

Ann-Sofi. Jag tänkte just föra dricka åt henne, när moster kom.

Fredrika. Gå du bara! Jag skall hjälpa dig att rädda i mjölet, så går det fortare.

Ann-Sofi. Åh, inte står det för livet. Det ser ut som moster riktigt skulle vilja få bort mig, för att bliva ensam med far. Vad kan ni hava otalt med varandra?

Fredrika. Aldrig någonting illa, vi är gamla vänner, vi.

Mickelsson. Åtminstone är Fredrika vän till kaffepannan vår.

Fredrika. Sådana vänner har man i hela byn, men det är skilt med vän och vän. Seså, nu skall jag taga upp dörren åt dig. (*Ann-Sofi ut*).

Tredje scenen.

Fredrika. Mickelsson.

Fredrika. Ja, ja, Mickelsson, snart blir ni ensam i stugan, och har ingen som sköter om er.

Mickelsson. Tvärt om menar jag, att vi bliva flera. Inte för att det ännu varit tal om saken, men jag tänker de unga flytta hit; här är ju gott om rum.

Fredrika. Tänk aldrig på det, Mickelsson. Inte skall Ni ställa så illa för er på gamla dagar. De unga hava sitt för sig och vilja breda ut sig, och då kan det hända, att den gamla blir i vägen och hålles som ett nådehjon i sin egen stuga. Nej, låt ni de unga bo i sin stuga och sköta sitt. Ni är ung och galant ännu, ni skall gifta er. Det är inte många, som skulle säga nej åt en sådan ståtlig karl.

Mickelsson. Man är ändå till åren. Gammal tupp skall inte spänna efter kycklingar.

Fredrika. Nej, huru skulle nu en allvarsam karl tåla sådana där unga snärtor och fladderfåglar, men en medelålders städad kvinna skulle vara bra. Och om hon skulle hava litet på kistbotten skulle det väl inte heller vara ur vägen, säg?

Mickelsson. Ingalunda, ingalunda, om man nu engång skulle tänka på en sådan sak.

Fredrika. Det är just som jag alltid har sagt. Det är gott att veta, att man inte behöver stiga in som ungmor med två tomma händer. Jag sitter nog ofta och räknar över mina sedlar, och inte blir det så några hundra det; och så har man ju nu större summor hos handelsman, och ett och annat har man utlånat i byn också.

Mickelsson. Fredrika har varit ordentlig och om sig i alla tider.

Fredrika. En får lov att tänka på denna världen, medan man lever i den, och alltid har mitt hjärtas vän stått för mig, när jag lagt den ena slanten till den andra. Och en sådan ko jag har, den är ännu bättre än er. Jag säger, skulle de båda stå i samma fähus, så skulle en kunna sälja bra många kilo smör i veckan till staden. Det skulle bliva pengar av. Och Mickelsson har ju två bås i sitt fähus.

Mickelsson. Ja nog har jag det, men jag har inte brytt mig om att köpa en ko till; det skulle bara vara onödigt besvär för Ann-Sofi, när vi ändå inte behöva så mycket mjölk, och det är mera bråk med stadsresorna.

Fredrika. Jag skulle inte räkna på besväret. Åh nej! Nog skulle det komma någon sedel i veckan på kistbotten, det är säkert det.

Mickelsson. Fredrika sparar sig inte, när det är något att förtjäna.

Fredrika. Vad gör man inte gärna för den man håller kär?

Mickelsson. Det är nog det de säga, att Fredrika håller slanten kär.

Fredrika (*för sig*). Det är då en karl, att ingenting begripa. Nog måste man tala ordentligt ur skägget, om det skall bliva något av med honom. (*Till Mickelsson*). Nog är Fredrika mycket mera kär i en vän än i pengar, det vet nog Mickelsson.

Mickelsson. Åh fan, är Fredrika kär på gamla dagar. Fredrika. Gamla dagar, säger Ni, tala om gamla dagar, när man ännu inte har ett grått hårstrå. Det är långt till de gamla dagarna ännu för oss båda. (*Svänger sig med några danssteg*). Jag är lätt och smidig som en lärka.

Mickelsson. Att ni ids stå där och illfänas, gamla människan.

Fredrika (*ursinnig*). Vad, vad sade han, Mickelsson. Skäms han inte: gamla människan! Människa kan han vara själv. Jag är inte någon människa för honom, gamla busstuggare. Man bjuder honom ett trofast hjärta och allt gott, och så säger han: gamla människan.

Mickelsson. Nå, för tusan, tror jag inte, att gamla käringskrälle gått i kärlekstankar på mig. Det är nog bäst att låta dem blåsa, för se det blir då ingenting utav.

Fredrika. Blåsa! Nog minsann skall här bliva blåsning av, det lovar jag. Fredrika kan nog både se och inte se, och här har nog varit sådant som bara syns i mörkret. Nog skall han ännu få ångra både människa och käringskrälle. (*Rusar ut*).

Mickelsson. Det var mig en tusan!

Fjärde scenen.

Mickelsson. Ann-Sofi (*inkommer*).

Ann-Sofi. Vad i världen for i Fredrika moster; hon for förbi mig i förstugudörren som ett rykande illväder.

Mickelsson (*skrattande*). Gumman gick i giftas-tankar liksom du.

Ann-Sofi. Vad i världen? Friade hon till far?

Mickelsson. Hon gjorde väl så, men korgen fick hon och därför var hon så ilsken.

Ann-Sofi. Bara hon inte ställer till något spektakel. Hon tittade så åt sjön till, hon har visst någon nys om det som är i görningen. Bara hon inte i ilskan springer och skvallrar.

Mickelsson. Asch! Käringfräs, det flyger bort när hon slipper till granngårds kaffepannan. Och huru skulle hon för resten nu få tag i tullkarlarna?

Ann-Sofi. Men jag såg huru tullslupen i skymningen kryssade upp mot Storsundet. Uppsyningsmannen skulle väl nu också vilja göra harm åt oss, så att om han bara får en halv aning, så är det gjort.

Mickelsson. Åh, det var väl bara slupkarlarna, som lät det draga så här sakta i medvind, för att i god tid i morgon få sitta och meta vid Sandholmsparet. Öppna du bara fönstret och stäm upp en gladelig sång, så att de veta, att allt är klart.

Ann-Sofi (*öppnar fönstret, sjunger 518; under sången höres ett par sakta visslingar som svar*).

Var morgon jag ilar så glatt ner till strand
och skjuter min fiskarebåt ifrån land.
Båten den gungar så lätt över sjön,
stannar där nere i ryssjan vid ön.
Skynda då på, i dalen vi få
fiskar i näten, båd stora och små.

Och vassen han står där så grön invid strand,
och fåglarna sjunga så kärligt på land,
och hyddan hon skymtar, bland bärgen hon står,
skynda dig, båt, du dig vila där får.
Ljuvligt det är gunga så här,
vaggande häten till den man har kär.

Mickelsson. Aha, där komma de. (*Öppnar dörren*). Allt klart! Kom in bara, raska tag! Öppna källarluckan, Ann-Sofi.

Femte scenen.

Mickelsson. Ann-Sofi. Nordgren och Björkman (*inkomma bärande en brännvinskagge som de sätta ned i källaren*).

Mickelsson. Var blevo de andra? Komma de ej snart?

Nordgren. De skulle bara förtöja båtarna. De måste ro litet längre in i viken i skugga under land; vi sågo att tullsnokarna voro i farten.

Björkman. Tull-Jeremias skulle väl nog gärna vilja åt Mickelsson, när Ann-Sofi var så stolt av sig.

Mickelsson. Mickelsson är inte daggammal i den här sysslan, nog vet han, huru han ställer sin sak. Men var tusan bliva de andra? (*Ser ut genom fönstret*). Vad är det för folk, som skymtar där vid skogen? Det måtte aldrig vara tullsnokarna.

Nordgren. Man kan inte riktigt se, de äro så långt borta, men underligt ser det ut.

Björkman. Anamma mig, visst är det tullsnokarna, ser ni inte, huru knapparna glimma i månskenet.

Mickelsson. Nå, så jäkeln besitta, har inte Fredrika varit framme, den förbannade käringen.

Nordgren. Vad skola vi nu taga oss till? Nu går allt åt skogen.

Mickelsson. Varsko nu de andra, för tusan, så att de inte komma rakt i vargapet. (*Visslar som en ut genom fönstret*).

Nordgren. Men vad i fridens namn skola vi taga oss till? Källaren är nog det första de titta i, och kuttingen ligger ju rakt under luckan.

Björkman. Det är allt Ann-Sofis fel. Vad skulle hon giva tull-Jeremias korgen!

Nordgren. Ja, nog är det väl så, för när han var här knep han ena ögat till, och med det andra tittade han på Ann-Sofi.

Björkman. Det är inte annat råd, än att Ann-Sofi får taga honom till nåder igen.

Ann-Sofi. Är du tokig? Jag är Ottos trolovade!

Björkman. Det är inte bara att tänka på dig och Otto, det här är mångas sak.

Mickelsson (*betänksamt*). Det är nog så sant det. Det är nog en sak att tänka på.

Ann-Sofi. Tala inte så, far! Jag är ju Ottos trolovade, det blir aldrig annorlunda.

Mickelsson. Nå, trolovade är ni ju inte ännu.

Ann-Sofi. Jo, far, det är jag inför Gud och i mitt hjärta. Ni måtte nu inte vilja göra er egen dotter olycklig.

Mickelsson. Det vore nog tungt. Men man har stort ansvar för andras också.

Björkman. Det är säkert det, att andras måste gå före eget, om man vill vara hederlig karl.

Nordgren. Det är inte mycket tid att fundera nu heller, de äro redan vid ladan.

Björkman. Mångas skall gå framför den enas, det är klart det.

Mickelsson. Nog är det väl så, som Björkman säger.

Björkman. Annan utväg finnes inte.

Ann-Sofi. Jag kan inte, far, det får du mig inte till.

Björkman. Inte vill du väl, att din gamla far skall få gå med skammen?

Nordgren. Seså, nu äro de på gården. Nu är det inte att fundera längre. Jag tänker det i alla fall är bäst, att vi sticka oss undan, så att de inte genast fatta misstankar.

Björkman. Gör du honom bara yr i skallen av kärlek, Ann-Sofi, annars är det slut med far dins hela anseende. Fort i källaren nu! (*N. och B. krypa ned i källaren, då och då under följande scen glänta de på luckan, då tullsnokarna ej märka det*).

Mickelsson. Så för fan, nu äro de i förstugan. Hjälp mig nu, Ann-Sofi.

Ann-Sofi. Jag kan inte, far!

Mickelsson. Tänk på att jag är gammal. Skall jag gå med skam i graven?

Ann-Sofi. Herre Gud, herre Gud! Gör som Ni tycker, far.

Sjätte scenen.

De förra. (*Ann-Sofi ordnar mattan på golvet och Mickelsson har tagit ned sin fiol*). Tulluppsyningsmannen och en vaktmästare.

Ann-Sofi. Åh herre Gud, tulluppsyningsman!

Tullupps. Det är för sent att ropa på Gud, när fan står i dörren.

Mickelsson. Aldrig hava vi varit vana att räkna höga tullen till fans följe.

Tullupps. Han är slängd i mun som vanligt, Mickelsson. Men I ären så ensamma, och jag tyckte ändå, att jag såg folk styra hitåt för en stund sedan.

Mickelsson. Då borde Ni hava sett dem gå härifrån också. Inte för att det var mera än en ändå, för det var Fredrika, men såsom hon for av, fladdra' väl kjolarna efter henne, så att det ser ut som en hel rad.

Tullupps. Hon har väl svängt här inne också, efter Ann-Sofi måste så här på kvällen breda ut matorna. Obekvämt är det ställt, tycker jag också, att ni har mattor rakt över källarluckan.

Ann-Sofi (*finner sig raskt och börjar rulla ihop mattan*). Vi behöva inte så ofta gå i källaren, när vi äro så litet folk. För resten breder jag inte ut mattan, utan tänker tvärtom rulla ihop den. Vi hava ju dans i kväll, och då skall golvet vara klart.

Mickelsson. Kanske tulluppsyningsmannen också stannar här och tager sig en sväng?

Tullupps. Det finnes många svängar i långdanssen, fast kanske de inte alla äro så omtyckta. Huru skulle det vara, om vi skulle taga en sådan sväng, som går både genom källaren och vinden.

Mickelsson. Går väl an det också, men lämpligare är det väl att vänta, tills det kommer flera dansare.

Tullupps. (*hetsigt*). Nog skall jag skaffa dansare alltid. Inte är det till någon nytta, att Mickelsson försöker drilla; jag skall säga, att det är inte värt att leka med en kronans karl. Jeremias Ekros är karl att giva tillbaka, det skall han få se.

Mickelsson (*med en blick på Ann-Sofi, som ser orolig och flyktig ut*). Nå, nå, tulluppsyningsman är väl ännu litet arg sedan vi sist språkade tillsammans; men det var inte så illa ment, som det såg ut. Det kom så hastigt på, och då kan man komma att tala mycket anorlunda än man tänker. Sådana där unga flickor äro ju också så blyga och vilja inte genast säga ut sitt hjärtas begär.

Tullupps. (*med dum och häpen uppsyn*). Hä, åh! Säger ni så, Mickelsson, ja vem kan förstå sig på det kvinnfolket?

Mickelsson. Inte kunde ju en så ung obetydlig flicka riktigt förstå, hurudan ära som skedde henne, och då kunde det i hastigheten låta som nej, när det skulle vara ja.

Tullupps. Visst är det så, att det lät som nej; men inte var det ju, när en tänker på saken, att undra på, om det blev galet med svaret, flickan kunde ju bliva litet bortkommen, det är ju inte alla dagar, skall jag säga, som det bjudes på en tulluppsyningsman.

Mickelsson. Ingalunda. Det är allt en stor heder ändå för en flicka att få en sådan friare.

Tullupps. Nå så, nå, då, så efter det var ett misstag (*närmar sig Ann-Sofi*) så — kanske man kunde få sig en liten puss.

Ann-Sofi (*rusar undan*). Jestandes, här är ju främmande.

Tullupps. Hä, hä, hä. Hon är ett fint fruntimmer, Ann-Sofi, hi, hihi. Det är så rätt det, så är det riktigt med kärleken. Ensam med hjärtevännen min, kyssa jag får båd' mun och båd' hand.

Mickelsson. Men nu skola vi väl bjuda en välkomstskål åt vårt främmande, Ann-Sofi. (*Ann-Sofi sätter fram glas och flaskan*). Ja skål nu då! och välkommen!

Tullupps. Och trolovningsskålen sen, svärfar, hä, hä, hä. Skål, brudsmulan (*stryker med handen över munnen, menande*). Vi vet, vi vet. Den, som väntar på något gott, väntar aldrig för länge. Skål, svärfar! Skål han, vaktmästaren, han får vara trolovningsvittne nu.

Vaktm. Lycka till, herr tulluppsyningsman. Det blev annat ärende än som först var påtänkt.

Tullupps. Vad pratar han för dumheter, hä?
 Vakt. Jag tyckte bara, att tulluppsyningsman sade
 att vi skulle gå och titta i Mickelssons källare.

Mickelsson. Förstod han inte vad det var me-
 ningen. Tulluppsyningsmannen mente naturligtvis, att ni
 skulle få se, om jag hade någonting sparat till trolv-
 ningsskålen.

Tullupps. Alldeles, alldeles, just så var det me-
 ningen . . . Ja, just trolvningsskålen skulle vi dricka
 och så . . . (*kastar en slängkyss åt Ann-Sofi*) hä, hä hä
 när främmande har gått . . . !

Mickelsson. Slå i mera nu; Mickelsson är inte
 den som knusslar.

Tullupps. Annat än med tullpengarna. Nå, ingen
 sak med tjocka släkten; hi, hi, hi, Mickelsson blir ju
 svärfar åt höga kronan. Men hör nu, Mickelsson, kunde
 jag inte få plats här i natt, det är tråkigt att så här mitt
 i natten fara ut till slupen. Så, och så skulle man ju
 nu villa hava en liten trolvningsspuss, när främmanden
 har gått. (*Stramt till vaktmästaren*). Ja, vaktmästaren
 kan ro ut till slupen och komma efter mig i morgon.

Vakt. Det blir då ingen undersökning här i källaren?

Tullupps. Dumhuvud! Tror han höga kronan
 håller tullvisitation hos sin egen svärfar. Laga han sig
 bara i väg och håll tand för tunga, säger jag, annars kan
 han mista tjänsten.

Vaktm. (*sneglar åt luckan och gör miner åt Nord-
 gren*) Hi, hi, hi, det allt bra ändå att stå väl med höga
 kronan. Jag kommer då i morgon efter smuggelgodset,
 som tulluppsyningsmannen skulle lägga beslag på.

Tullupps. Jag tror han är full. Laga han sig
 bara i väg fortare än vanligt, och Gud nåde honom, om
 han pratar bredvid munnen. (*Vakt. ut*).

Sjunde scenen.

De förra utom tullvaktmästaren.

Tullupps. (*söker åter kyssa Ann-Sofi*). Så min
 allra sötaste sockerstrut, nu kommer trolvningsspussen.

Ann-Sofi (*rusar till spisel*n). Jess, kaffet fräser över!

Mickelsson. Osch, kom hit nu och tag en sup och ids inte med sådant där pjåsk. Låt Ann-Sofi sköta om pannan, så att vi få oss en ordentlig knorr.

Ann-Sofi (*slår brännvin i pannan*). Här är nu gott och klart kaffe. Far får slå starkt till åt tulluppsyningsman.

Tullupps. Jeremias skall brudsmulan säga, bara min söta Jeremias.

Mickelsson. Se så, slå i nu, tulluppsyningsman, och låt inte kaffet kallna.

Tullupps. Skål, brudsmula, kom hit nu och sitt bredvid mig och drick en kopp, och så kommer nog pussen.

Ann-Sofi. Inte hinner jag med det nu, jag skall städa i ordning kammaren åt tulluppsyningsman.

Tullupps. Jeremias, söta Ann-Sofi, bara din egen Jeremias!

Mickelsson. Gör inte flickan generad. Skål nu bara, det här är inte fyskam, fast det gått tullens näsa förbi.

Tullupps. Hä, hi, hä, han är en filur den Mickelsson. Men det ä knäveln, vad det är starkt, fast jag inte tyckte du slog så värst mycket ur flaskan. Jag börjar känna mig riktigt tung i huvudet.

Mickelsson. Det börjar nu också bliva sovdags, så det är väl bäst att var går till sitt. Ann-Sofi, är det färdigt nu?

Ann-Sofi. Ja, nog är det allt i ordning. Tulluppsyningsman stiger in bara.

Tullupps. Jeremias, bara Jeremias. God natt då, Mickelsson, god natt åt brudsmulan säger jag inte än, hon kommer väl in och sitter en stund och språkar med fästman sin.

Ann-Sofi. Jag måste skynda och se efter Smult-rongås, det är bara att passa henne hela natten. (*Tager ämbaret och springer ut*).

Jeremias (*går in i kammaren*). God natt, brudsmulan. Tänk på din Jeremias!

Åttonde scenen.

Mickelsson. Björkman. Nordgren.

Mickelsson (*hjälp*er upp de andra ur källaren).
Se så, fort upp nu och bort med kuttingen till ladan.
Det var väl, att de andra förstodo signalen. Kom nu
sedan och säg, när allt är klart. (*Björkman och Nord-*
gren gå med brännvinskaggen, Ann-Sofi kommer in).

Nionde scenen.

Mickelsson. Ann-Sofi.

Ann-Sofi. Det var dyrt betalt, far, för den här
resan. Att stå brud med ett sådant där spektakel.

Mickelsson. Ännu har inte bröllopet stått. Det
kan kanske ännu reda sig.

Ann-Sofi. Huru skulle det kunna reda sig; det
var ju vittne vid trolovningen.

Mickelsson. Det var nog illa det. Men vad
skulle man göra? Det var ett så stort ansvar med
andras gods.

Ann-Sofi. Oj, oj, jag gitter inte tänka på det.
(*Går och sgsslar vid spisen. Sjunger 489*).

Och jungfrun hon skulle sig till ottesången gå.
Tiden görs mig lång.

Så gick hon den vägen åt höga berget låg,
men jag vet, att sorgen är tung.

Hon klappade på bergadörr med fingrarna de små:
Tiden görs mig lång.

»Statt upp, höga bergkung, drag låsena ifrå!
men jag vet, att sorgen är tung.

Farväl, du höga himmel, farväl, du gröna jord.
Tiden görs mig lång.

Nu reser jag till berget, där bergakungen bor.
Men jag vet, att sorgen är tung.»

Tionde scenen.

De förra. Otto, Björkman, Nordgren (*inkomma*).

Otto. Nu är det klappat och klart. Nu kan tull-Jeremias snoka genom hela byn, om han har lust.

Björkman. Inte lär han bry sig om den saken nu, när han får Mickelsson till svärfar.

Otto. Vad pratar du för galenskaper, Ville?

Björkman. Det var det, som vi inte hunno tala om, när vi hade så brått därute. Här var ju en sjufäktad uppståndelse, och det blev ingen annan råd, än att Ann-Sofi trolovade sig med tull-Jeremias, för att blanda bort honom, annars skulle han upptäckt alltsamman.

Otto. Att du nu ids spektakla med sådant, som ingen tror.

Mickelsson. Jo, Otto, nog är det så galet, att det ändå är sant, som Ville säger. Han kom ju över oss, som tjuven om natten, och det var ingenting annat att göra. Det var andras gods, och så fick det gå som det kunde med eget, fast också det var eget barn.

Ann-Sofi (*sorgset*). Ser du, att det gick som jag alltid spått, Otto, det gick galet ändå med det där hantverket.

Otto (*bittert*). Skyll på det! Kvinnfolk är kvinnfolk. De är väl roligt att få heta fru och svänga i stadsgrannlåt.

Ann-Sofi. Aldrig skulle någon grannlåt lockat mig. Men inte kunde jag låta far lida, som är gammal.

Otto. Jag slår ihjäl den karlen, jag stryper honom, bara jag ser honom.

Björkman (*hånfullt*). Vad blir du klokare på det. Han har ändå fått första kyssen av flickan din.

Otto. Herregud, det tänkte jag inte på! Vad är det med en flicka, som andra kysst förut.

Ann-Sofi. Det är inte sant. Det har han inte gjort. Han har aldrig kysst mig.

Björkman. Vad skulle det vara för en fästman, som inte fått fästmanskyssen?

Otto. Det må väl Ville veta, han var ju här hela tiden.

Ann-Sofi. Det vet han också, fast han bara vill skymfa mig.

Otto. Vad vet du, Ville, säg ifrån och stå inte där med halva ord.

Björkman. Inte kunde jag se så noga, jag satt ju i källaren, men åtminstone hörde jag, att det många gånger var tal om att kyssas.

Nordgren. Och du vet nog också, att det aldrig blev någonting av! Skäms du inte att stå där och reta upp Otto, fast du nog vet, att vi stodo och skrattade över huru listigt Ann-Sofi vinglade sig undan alla gånger.

Otto. Ljuger du på Ann-Sofi, Ville! Du borde hava stryk!

Björkman. Vad såg jag så noga, Nordgren stod mera framföre, han.

Nordgren. Och Nordgren är också karl för att vittna, att Ann-Sofi aldrig låtit tullsnoken taga någon kyss av henne.

Ann-Sofi. Vad är det mera att gräla om den saken? Om han också aldrig får en kyss av mig, så är jag ju ändå trolovad med honom inför vittne, och då kan det inte tagas tillbaka. Det är nog ingen annan råd för mig än att gå i sjön.

Nordgren. Nå, ingen brådska med den saken ännu. Jag har en fundering, som kunde klarera saken

Elfte scenen.

De förra. Byungdomen (*inkommer vid sista versens slut. Sången höres först dämpad, sedan högre, N:o 532*).

Sju år de var förflutna, se'n vi skådade vårt land och den vackraste flicka, som jag uppnämna kan. Där stå härliga fjällar under himmelen den blå, och det grönskar i vår fädernebygd.

Nordgren. Nu kommer byungdomen, då är det bara för Mickelsson att taga ned fiolen.

De unga.

Jag skådade en flicka med förtjusande behag,
mina ögon förändrades dag efter dag.

Jag kan ej henne glömma, om det kostar så mitt liv —
jag vill se, jag vill äga henne blott. (*Alla in*).

De unga (*tala om varandra*). Se så, nu äro vi
alla här. God dag, Mickelsson, god dag, Ann-Sofi, god
dag, Björkman. Nu skall här dansas. Har Mickelsson
fiolen klar?

Första flickan. De berättade i byn, att här
skulle bliva trolovningsdans i dag.

Ann-Sofi. Tyst, tyst, tala inte om trolovning!

Första flickan. Vad är det nu? Har det gått
något gälet med den saken? Nå, inte skall du sörja för
det. Nu skola vi dansa och vara glada.

Ann-Sofi. Oj, oj, jag orkar inte se på dansen
heller.

Första flickan. Vad har hänt? Vad är det
åt dig, Ann-Sofi?

Nordgren. Vänta nu, så skall jag förklara hela
saken. Se det var nu så, att utav en eller annan anled-
ning så kom Mickelsson att i vittnes närvaro lova Ann-
Sofi åt tull-Jeremias, och det är ju lika fast som en tro-
lovning. Men nu kan man förstå, att Ann-Sofi kanske
tycker om någon annan, eller åtminstone tycker hon inte
om Jeremias, men nu slipper hon inte ifrån honom, när
han har Mickelssons löfte, med mindre att han själv gör
trolovningen om inte.

Alla. Oj, oj, stackars Ann-Sofi. Nog vet jag, att
du sörjer ihjäl dig.

Nordgren. Men nu har jag en fundering, att vi
skulle kunna hjälpa Ann-Sofi.

Alla. Säg fort, säg fort!

Nordgren. Jo, vi skola laga att tull-Jeremias
kommer ut. Och så berätta vi så där alldeles som oför-
varandes emellan oss, att Klintens Mari fått ett stort
arv, 20,000, eller så omkring. Jeremias är om sig och
han funderade ju engång på Mari, fast när han sedan

såg Ann-Sofi, så lämna han Mari, som inte var att undra på, för inte är hon vacker, kan man säga.

Alla. Det skulle nog kanske gå, det tål att försöka, det göra vi genast. Vi taga upp en ringdans, så kommer han ut. (*Sjunger 519*).

Och jungfrun hon går i dansen med röda gullband, hon knyter så hårt om sin kärastes arm.

»Och käraste lilla jungfru, knyt icke så hårt, jag haver ej tänkt att rymma min kos.»

Tolfte scenen.

De förra. Tulluppsyningsmannen (*rusar in yrvaken med en näsduk, knuten i alla fyra hörn, på huvudet i stället för peruken*).

Tullupps. Smugglare! Lurendrejare! Tag fast, tag fast! Aj, aj, vad ä det här? Mickelsson och Nordgren och alla gamla bekanta. Ursäkta, ursäkta. Jag luta mig litet där inne i kammaren, och så drömde jag så illa. Nog kan man förstå, att det inte söks smuggelgoods hos Mickelsson, som snart skall bliva svärfar åt höga kronan. Ja, ja, gott folk, ni har riktigt kommit som efterskickade, som man säger. Nu kunna vi genast ställa till trolovningskalas.

Nordgren. Jaså, tulluppsyningsman ställer till trolovning här, och jag som alltid trodde att det var väl emellan er och Klintens Mari.

Tullupps. Hä, hä, hä, han är rolig han. Jag skulle fria efter en sådan koppärrig markatta, när man har en vacker flicka, som Ann-Sofi att pussa och klappa om.

Otto (*häftigt*). Jag borde driva till honom med en örfil för sådant prat.

Nordgren. Jaså, det är annat dä. Jag tänkte annars lyckönska till arvet, som Mari har fått. Huru mycket var det nu igen?

Första flickan. Det var visst en 20,000.

Andra flickan. Om det inte var mera.

Första flickan. Ja, kanske det då var 40,000.

Tullupps. Sade ni 20,000 eller kanske 40,000.

Herregud, bruden min, vad hon skall bliva glad! Är hon inte här, så att jag genast får pussa henne och fundera, vad vi skola göra med pengarna. Jaså, hon kom inte med er andra. Nå, nå, hon väntade väl sin Jeremias dit.

Nordgren. Vad är det ni pratar, Jeremias Ekros, ni har ju just sagt, att ni trolovat er med Ann-Sofi.

Tullupps. Med Ann-Sofi, kommer aldrig ifråga. Jag skulle förlova mig med en fattig skärijänta, aldrig.

Mickelsson. Skall han rygga sitt ord, vad! Det var trolovning i vittnes närvaro, och den skall stå.

Tullupps. Vittne och vittne, min vaktmästare, det är inget vittne alls. Men var där präst, frågar jag? Det betyder ingenting med hela trolovningen, när där inte var präst. Det var bara skoj. Ni må gifta er, Ann-Sofi, bäst ni kan. Inte har jag tid med er här; jag skyndar till Klintens, vem vet om inte Skoddas-Janne hinner förr att slå sina krokar för henne. (*Vill skynda ut*).

En gosse (*som hämtat peruken ur kammaren*). Kanske ni nu skulle taga den här kalotten på er, den andra lyser så starkt i månskenet, att nattbläddrorna flyga på den.

Tullupps. Vad är det, vad är det? Jaså, det var så, så nu är det på rätt. Adjö, adjö. (*Ut*).

Trettonde scenen.

De förra utom tulluppsyningsmannen.

Nordgren. Lycklig resa! Seså, Ann-Sofi, nu är den saken klarerad. Nu får Otto göra upp resten, så att vi ändå få en trolovningdans i kväll.

Otto. Nu, Ann-Sofi, är det bra igen? Nu lovar jag dig också, att jag inte mera inlåter mig på sådana här affärer, nu ser jag att det kunnat gå galet med det, som skyr dagsljuset.

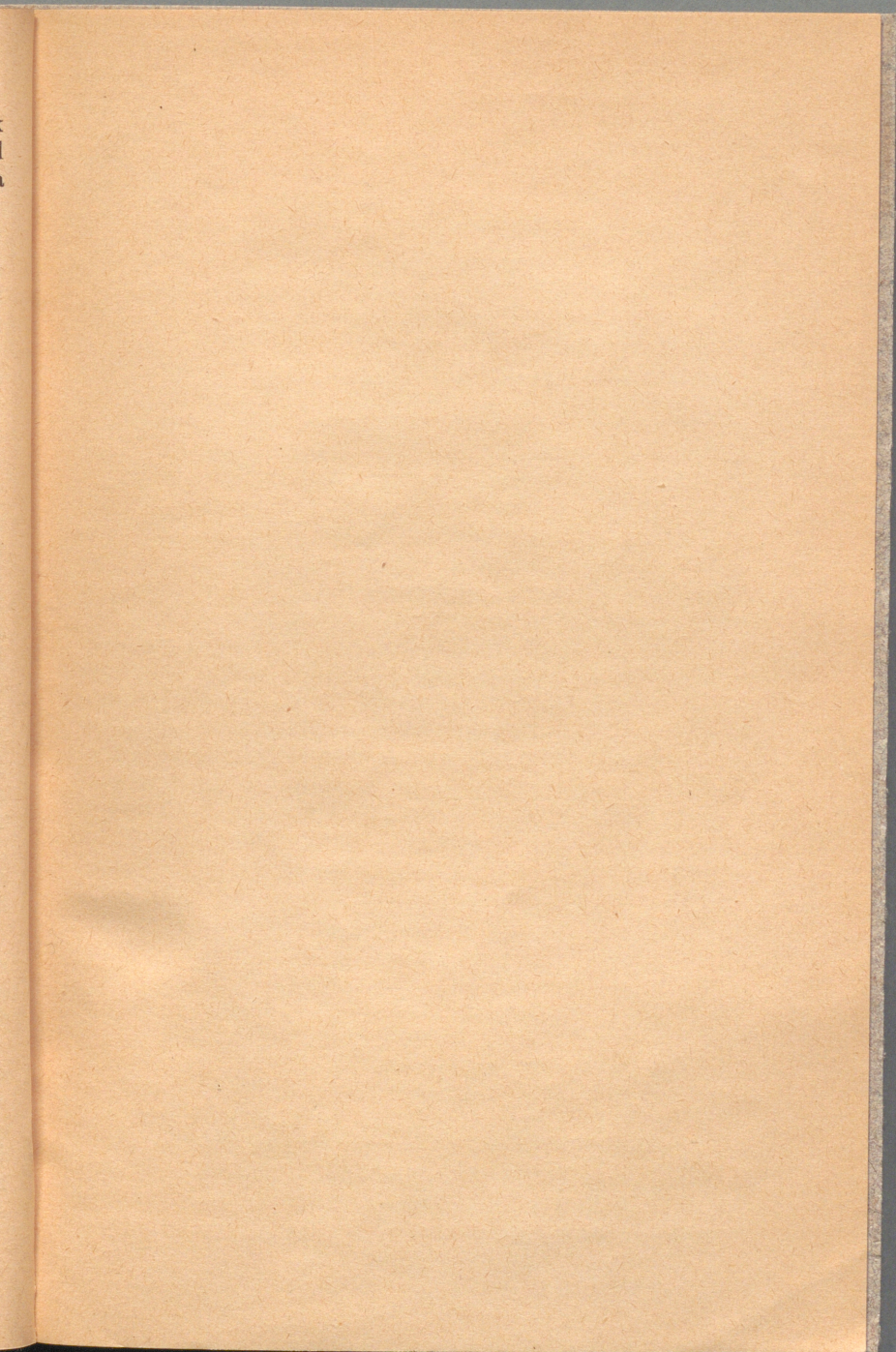
Mickelsson. Ja, Gud ske lov, att det gick som det gick. Nu kan man av hjärtat spela upp till en riktigt bröllopsvals, och Otto och Ann-Sofi skola dansa i spetsen.

(Mickelsson spelar på fiol upp till dans).

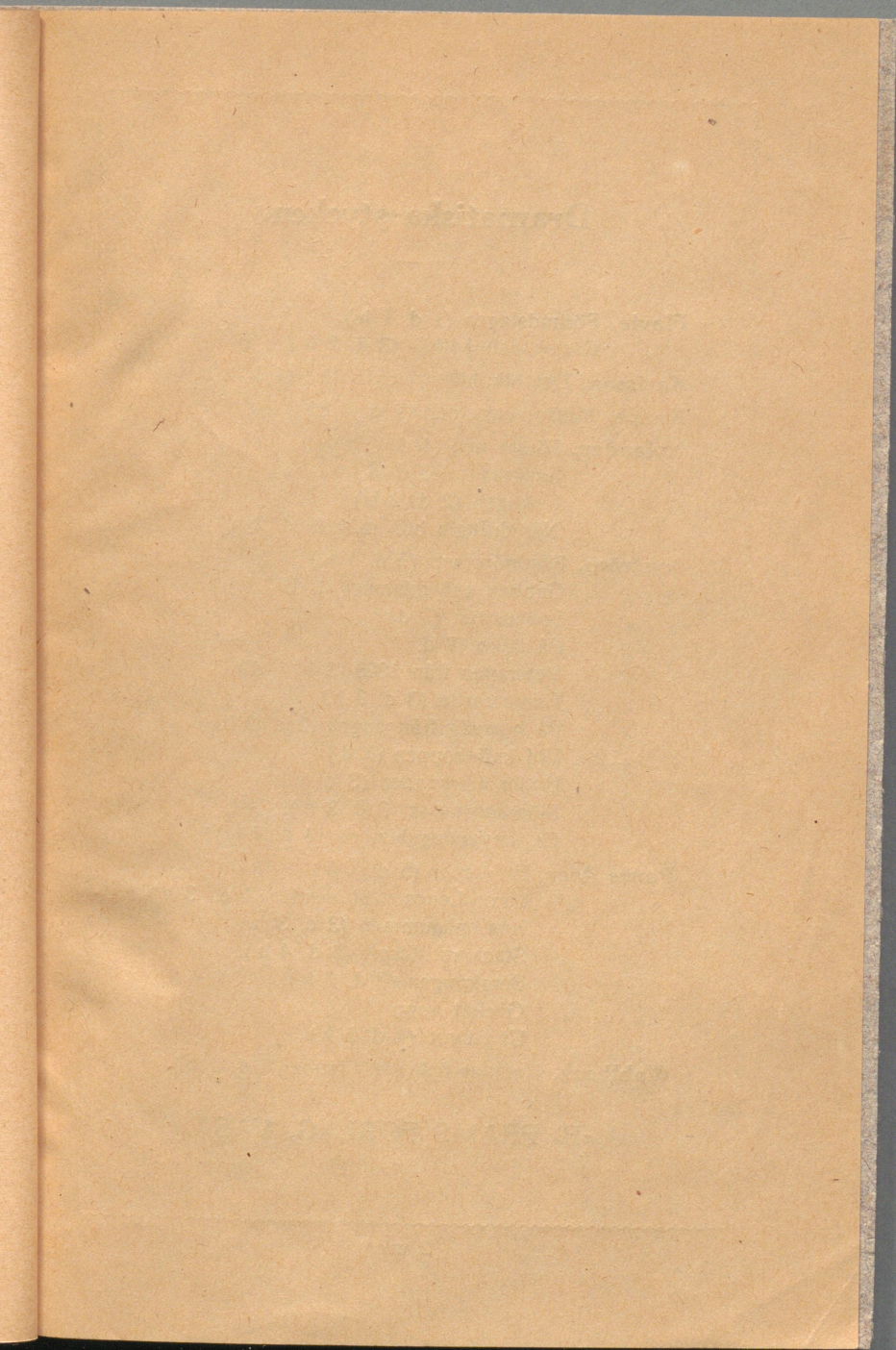
(Dans).

Ridå

Dramatiska stycken.

- Flavia**, Förbudslagen (1 d. 1 h.)
" Kärlek och politik (3 d. 2 h.)
Karlsson, Det blir bättre och bättre (4 d. 2 h.)
Knape, Midsommarelden (2 d. 7 h.)
Nylander, Första maj (4 d. 9 h.)
" Emigranten (3 d. 3 h.)
" I skogen (2 d. 2 h.)
" När drängin blei måg (3 d. 2 h.)
Nyström, Fästmöprovet (5 d. 1 h.)
" Gubben och gumman (1 d. 1 h.)
" Sonhustrun (3 d.)
" På talko (7 d.)
" Veteranen från 1808 (3 h. 1 d.)
" I sommartid (3 d. 3 h.)
" På hemväg från ängen (2 d. 2 h.)
" Vid kaffekoppen (3 d.)
" Under marknaden (3 d. 1 h.)
" Sjömansgossar (3 d. 3 h.)
" En smyglingshistoria (4 d. 7 h.)
Parus Ater, Far super (5 d. 3 h.)
" " Lump-Lenas testamente (3 d. 3 h.)
" " Hos spågumman (3 d. 3 h.)
" " Stackars Margit (5 d. 4 h.)
" " Bergkungen (3 d. 1 h.)
" " Gäckat hopp (5 h.)
" " Ut i livet (4 d. 5 h.)
Wahlbeck, Hur var fick sin käreasta (6 d. 2 h.)

A. & B. FRAMS FÖRLAG, VASA.

